

**وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی**

**معاونت درمان**

**دفتر مدیریت بیمارستانی و تعالی خدمات بالینی**

**دستورالعمل ضد عفونی سطح بالا / استریلیزاسیون دستگاه های آندوسکوپی با قابلیت انعطاف**

**ترجمه و تنظیم: فرناز مستوفیان ، کارشناس مسئول برنامه ایمنی بیمار**

**مهر ۱۳۹۶**

## ▪ مقدمه:

برقراری سیستم کیفی برای فرآوری مجدد آندوسکوپ ها جهت به حداقل رسانیدن احتمال خطر سرایت عفونت از بیماری به بیمار دیگر الزامی است. به منظور رعایت مراحل و روش های اجرایی "فرآوری مجدد آندوسکوپ ها"، صلاحیت بالینی کارکنان زیربط الزامی می باشد که جهت دستیابی به آن آموزش و مهارت آموزی کارکنان، اندازه گیری / ممیزی بالینی و مدیریت کیفیت از اجزاء پایه محسوب می شوند.

دستورالعمل ذیل به منظور کمک به بیمارستان ها و استفاده کادر بالینی و تیم مدیریتی بیمارستانی جهت دستیابی به روشی پایا و معتبر جهت فرآوری مجدد دستگاه های آندوسکوپ ، توسط دفتر مدیریت بیمارستانی معاونت درمان با اقتباس از تازه ترین منابع علمی ( به روز شده در ژانویه ۲۰۱۷ میلادی ) که در سایت ذیل قابل دستیابی است، ارائه می شود.

<https://www.cdc.gov/hicpac/recommendations/flexible-endoscope-reprocessing.html>

## ▪ گام های ضروری برای فرآوری مجدد<sup>۱</sup> دستگاه های آندوسکوپی با قابلیت انعطاف<sup>۲</sup>

رعایت منسجم و تبعیت کامل از " هفت گام ضروری" ذیل در فرآوری مجدد آندوسکوپ های با قابلیت انعطاف، توسط تمامی کارکنان درگیر در فرآیند جهت تضمین ایمنی بیماران در تمامی بخش ها و واحد های ارائه کننده خدمات اسکوپ و نیز در تمامی واحد های فرآوری الزامی است:

### مرحله ۱- قبل از تمیزی<sup>۳</sup>:

از دستورالعمل شرکت سازنده جهت انجام مرحله قبل از تمیزی آندوسکوپ های با قابلیت انعطاف و تجهیزات جانبی آن که دارای قابلیت استفاده مجدد می باشند، تبعیت نمایید. بلافاصله بعد از اتمام آندوسکوپی بیمار، به منظور

<sup>1</sup> Reprocessing

<sup>2</sup>Flexible Endoscope

<sup>3</sup> Pre Cleaning

پیشگیری از شکل گیری و ایجاد بیوفیلم<sup>۴</sup> در سطوح داخلی و خارجی آندوسکوپ ، "مرحله قبل از تمیزی" را شروع نمایید.

## **مرحله ۲- آزمون بررسی زشتی دستگاه<sup>۵</sup>:**

در صورتی که آزمون بررسی زشتی دستگاه برای تایید سلامت کارکرد آن ضروری است، قبل از شروع مرحله تمیزی دستی دستگاه ، با تبعیت از دستورالعمل شرکت سازنده، بررسی زشتی دستگاه را انجام دهید. این آزمون آسیب و صدمه به سطوح خارجی و کانال های داخلی دستگاه را که می تواند منجر به ضد عفونی نامناسب و آسیب بیشتر به دستگاه شود ، را تعیین می نماید .

## **مرحله ۳- تمیز نمودن ( شستشوی)دستی دستگاه<sup>۶</sup>:**

با توجه به این که باقی ماندن مواد آلی ( ترشحات و خون) بر روی سطوح خارجی و کانال های داخلی دستگاه آندوسکوپ می توانند سبب کاهش اثر بخشی محلول های ضد عفونی سطح بالا شود، تمیزی دستی دستگاه را به طور دقیق با اجرای گام های ذیل قبل از ضد عفونی سطح بالا<sup>۷</sup> / استریلیزاسیون دستگاه و با رعایت چارچوب زمانی پیشنهادی شرکت سازنده درخصوص زمان " تمیزی دستی آندوسکوپ ها " ، انجام دهید.

### **▪ مراحل تمیزی (شستشوی) دستی :**

با تبعیت از دستورالعمل شرکت سازنده:

- i. تمامی سطوح دستگاه را برس بزنید.
- ii. در داخل تمامی کانال ها، تیوب ها و اتصالات قابل شستشوی دستگاه آب پر فشار بگذرانید.

## **مرحله ۴-بررسی بصری (بازرسی چشمی)<sup>۸</sup>:**

بعد از اتمام مرحله تمیزی دستی ، به صورت بصری (چشمی) دستگاه و تجهیزات جانبی آن را بررسی نمایید . با بازرسی بصری آندوسکوپ می توان از تمیزی و سلامت فیزیکی و عدم وجود آسیب به آندوسکوپ و تجهیزات جانبی آن اطمینان حاصل نمود. بازرسی بصری دستگاه های آندوسکوپ و برخی دیگر از تجهیزات پیچیده ممکن است نیازمند استفاده از عدسی نوری و یا سایر روش ها جهت بزرگنمایی و دقت در بررسی بصری باشد

## **مرحله ۵-ضد عفونی یا استریلیزاسیون:**

<sup>4</sup>Biofilm

<sup>5</sup> Leak Testing

<sup>6</sup> Manual Cleaning

<sup>7</sup> High Level Disinfection

<sup>8</sup> Visual Inspection

بعد از اتمام مراحل تمیزی و بررسی بصری آندوسکوپ، ضد عفونی با محلول های ضد عفونی سطح بالا / استریلیزاسیون دستگاه را بر اساس دستورالعمل شرکت سازنده انجام دهید. توصیه های شرکت سازنده را به صورت صحیح، کامل و دقیق در ارتباط با نوع و غلظت و مدت استفاده از محلول های ضد عفونی یا استریل کننده و یا به طور مثال بکار گیری دستگاه های خودکار آندوسکوپ شور، به منظور افزایش کارایی و اثر بخشی فرآیند بکار بندید.

## مرحله ۶- انبارش<sup>۹</sup>:

بعد از اتمام مراحل شستشو و ضد عفونی / استریلیزاسیون آندوسکوپ و تجهیزات جانبی آن ، انبارش مناسب دستگاه می تواند مانع از آلودگی مجدد و صدمه به دستگاه و تجهیزات جانبی آن شود و روند خشک شدن دستگاه را ارتقاء بخشد.

دستگاه آندوسکوپ و تجهیزات جانبی آن را در کابینت در بسته با مشخصات ذیل به صورت عمودی قرار دهید:

- i. ارتفاع ، عمق و عرض کابینت نگهداری آندوسکوپ ها متناسب با ابعاد دستگاه آندوسکوپ به نحوی باشد که از خم شدن و مارپیچ قرار گرفتن دستگاه و یا تماس آن با کف کابینت پیشگیری شود.
- ii. در صورتی که مطابق با دستورالعمل شرکت سازنده است، انبارش افقی آندوسکوپ قابل انجام است.

## مرحله ۷- مستند سازی<sup>۱۰</sup>

روش استریلیزاسیون / ضد عفونی سطح بالای رعایت شده را در هر بار اجرا ثبت نمایید. برای تضمین کیفیت آندوسکوپی و یا در صورت ضرورت جهت گزارش در ارتباط با موارد درخواستی بیماران، ثبت و مستند سازی مراحل ضرورت دارد.

## منابع:

- Essential Elements of a Reprocessing Program for Flexible Endoscopes – Recommendations of the Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee. CDC. HICPAC . provide on: (<https://www.cdc.gov/hicpac/>).

<sup>9</sup>Storage

<sup>10</sup> Documentation

